

MEGA #23: Economia în 2022: de la recuperare la stagflație?

Proгноза indicatorilor-cheie pentru 2022

• Creștere economică lentă

- Temperarea consumului final: **+4%**
- Investiții susținute de creditare: **+10%**,
- Decelerarea importului: de la **20%** în 2021 la **4%** în 2022
- ... și a exporturilor: de la **13%** în 2021 la **8%** în 2022
- Contribuția negativă a variației stocurilor
- Rata de creștere PIB: **sub 3%**

• Producția și ocuparea relativ anemice

- Principalele sectoare: până la **+5%**
- Ocuparea: creștere marginală **+1%**

• Inflația înaltă

- Determinată de procese globale
- Rata medie a inflației: circa **14%**

• Bugetul cu deficit accentuat

- Inflația -> majorarea transferurilor sociale -> cheltuieli publice
- Deficit bugetar: **6%** din PIB.

Proгноза principalilor indicatori economici, %*

Indicatori	Estimare 2021	Proгноză 2022
Produsul Intern Brut	9,8	2,7
Salariul brut mediu pe economie	8,0	7,2
Consumul final	8,8	4,3
Investiții totale în active imobilizate	22,2	10,0
Investiții private în active imobilizate	26,9	12,0
Investiții publice în active imobilizate	5,5	1,6
Formarea brută de capital fix	13,1	9,2
Export de mărfuri și servicii	12,7	8,3
Import de mărfuri și servicii	22,5	4,0
Impozite nete pe produs	19,8	3,7
Valoarea adăugată brută, total	8,2	2,5
Valoarea adăugată brută, sectorul industrial	8,4	3,3
Valoarea adăugată brută, sectorul agricol	17,0	2,4
Valoarea adăugată brută, sectorul serviciilor de transport	3,3	3,3
Valoarea adăugată brută, sectorul comerțului	10,3	3,1
Valoarea adăugată brută, sectorul construcțiilor	5,2	4,7
Indicele prețurilor de Consum, medie anuală	5,4	13,8
Pensia medie	7,4	4,3
Deficitul (-) / excedentul (+) bugetului public național, % din PIB	-3,0	-6,0
Deficitul (-) / excedentul (+) contului curent al balanței de plăți, % din PIB	-14,0	-12,0
Rata ocupării femei, % din populația feminină în vârstă aptă de muncă	45,0	45,3
Rata ocupării bărbați, % din populația masculină în vârstă aptă de muncă	35,6	35,8

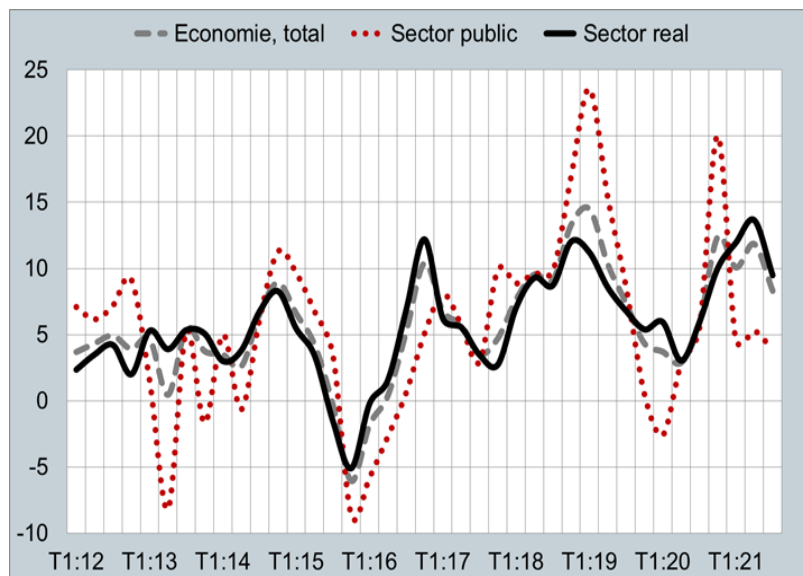
*Notă: * - creștere reală (dacă nu e indicat altceva)*

Gospodării și forța de muncă

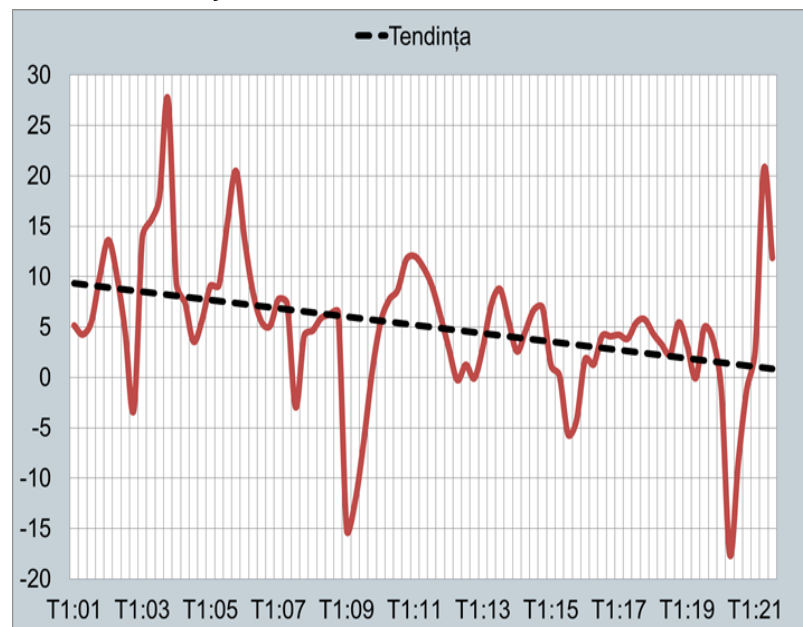
Creșterea accelerată a salariului

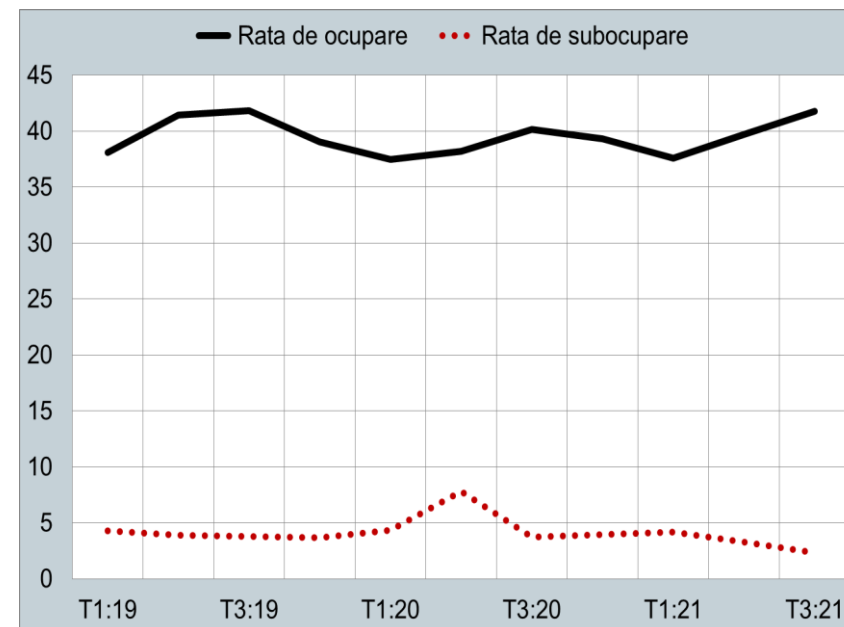
... și a remitențelor

... Tendință aplatizare consum

Piața muncii anemică

Prognoze

Veniturile

- Deficitul forței de muncă -> creșterea salariului real: +7-8% în 2022-23
- Pensia medie: +4,3% în 2022, +7,7% în 2023

Consumul

- Consumul final: +4,3% în 2022, +3,3% în 2023

Ocuparea

- Populația ocupată: +0,5-1% în 2022-23

Riscuri

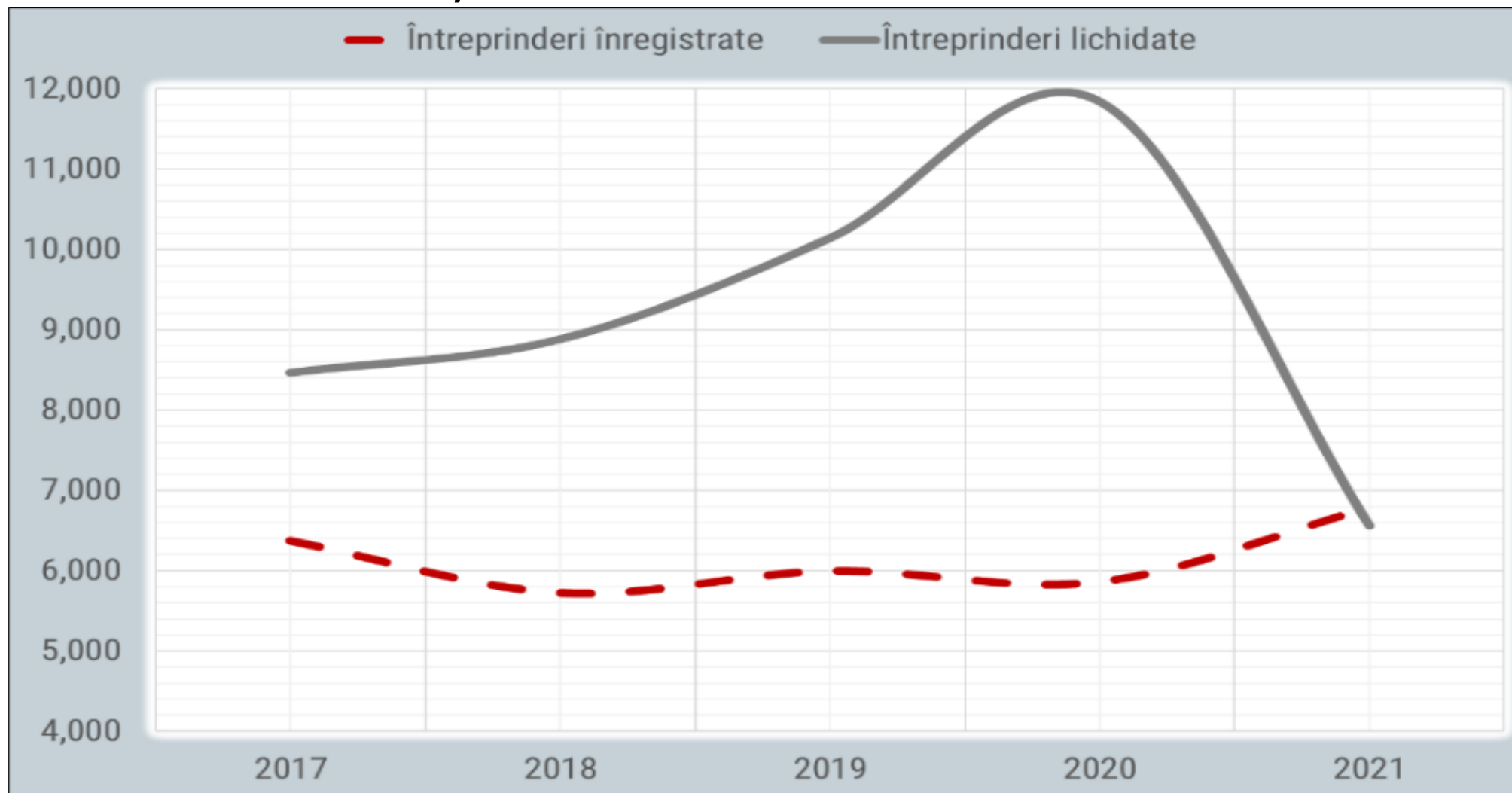
- Creșterea accelerată a prețurilor

Firmele

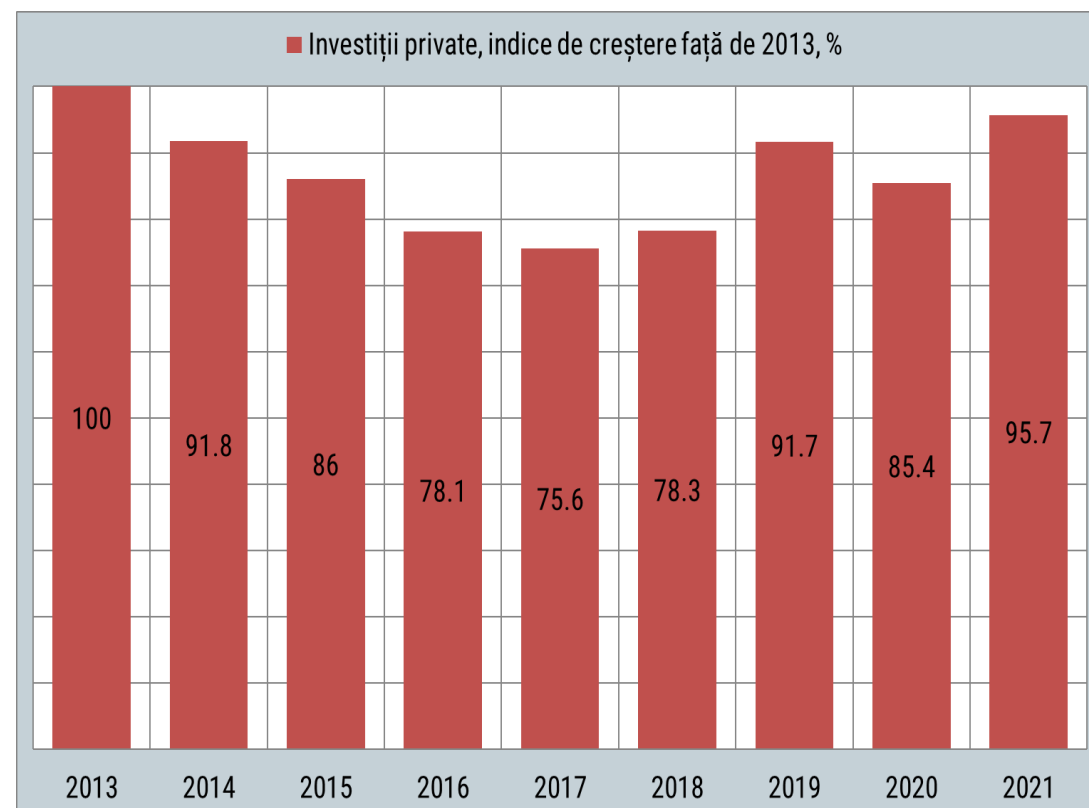
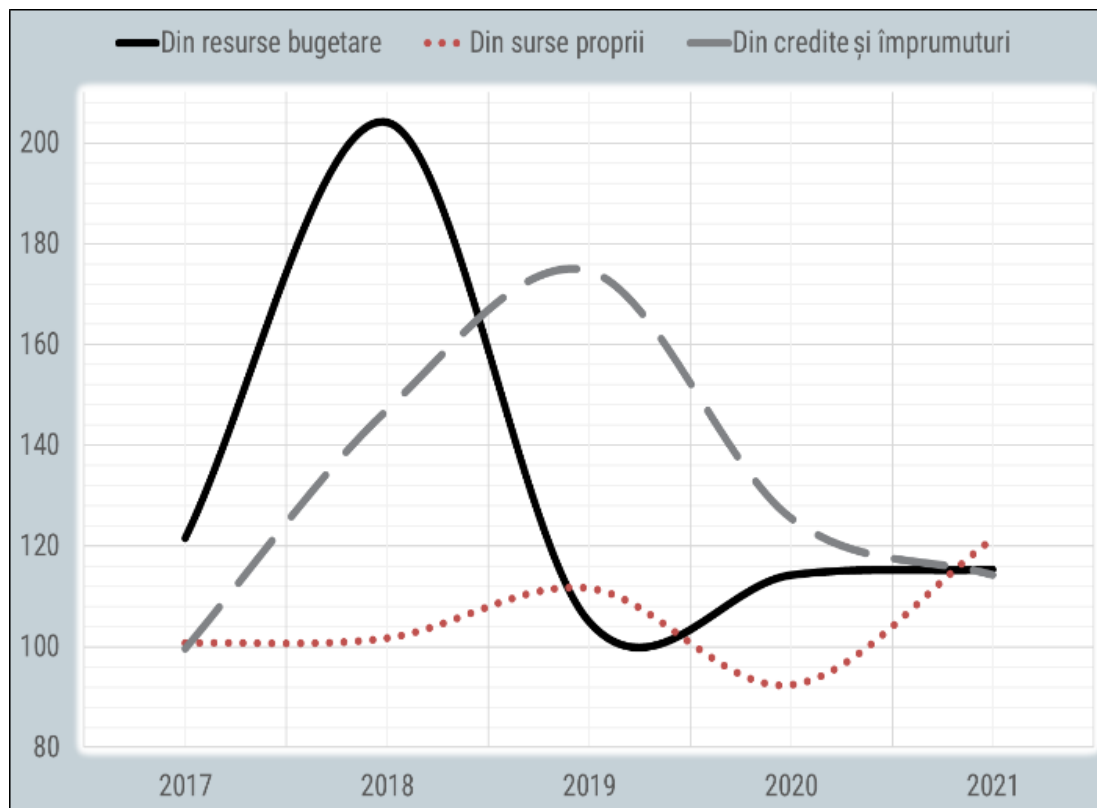
Anul 2021 - primul din ultimii 5 când companiile noi create au depășit companiile lichidate

Reanimarea investițiilor companiilor și avansul continuu al investițiilor din fonduri bugetare

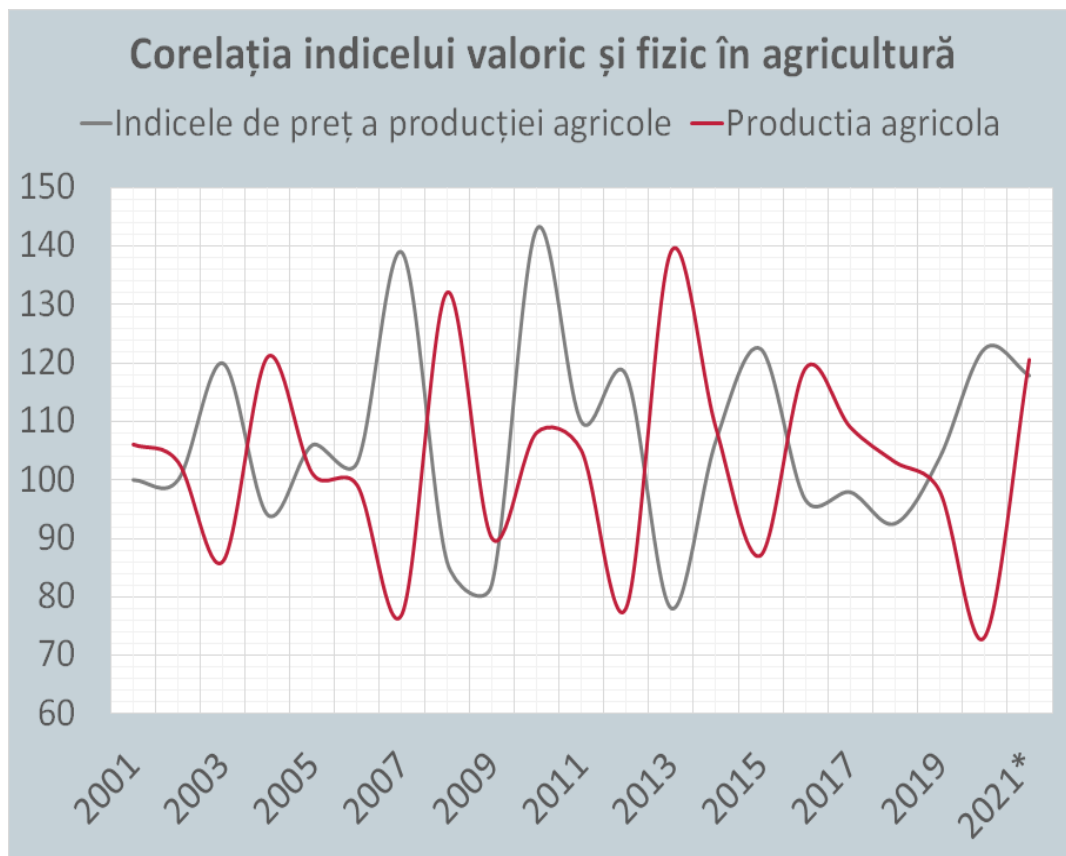
Investiții în active imobilizate, Ian-Sept, f-a-p, %

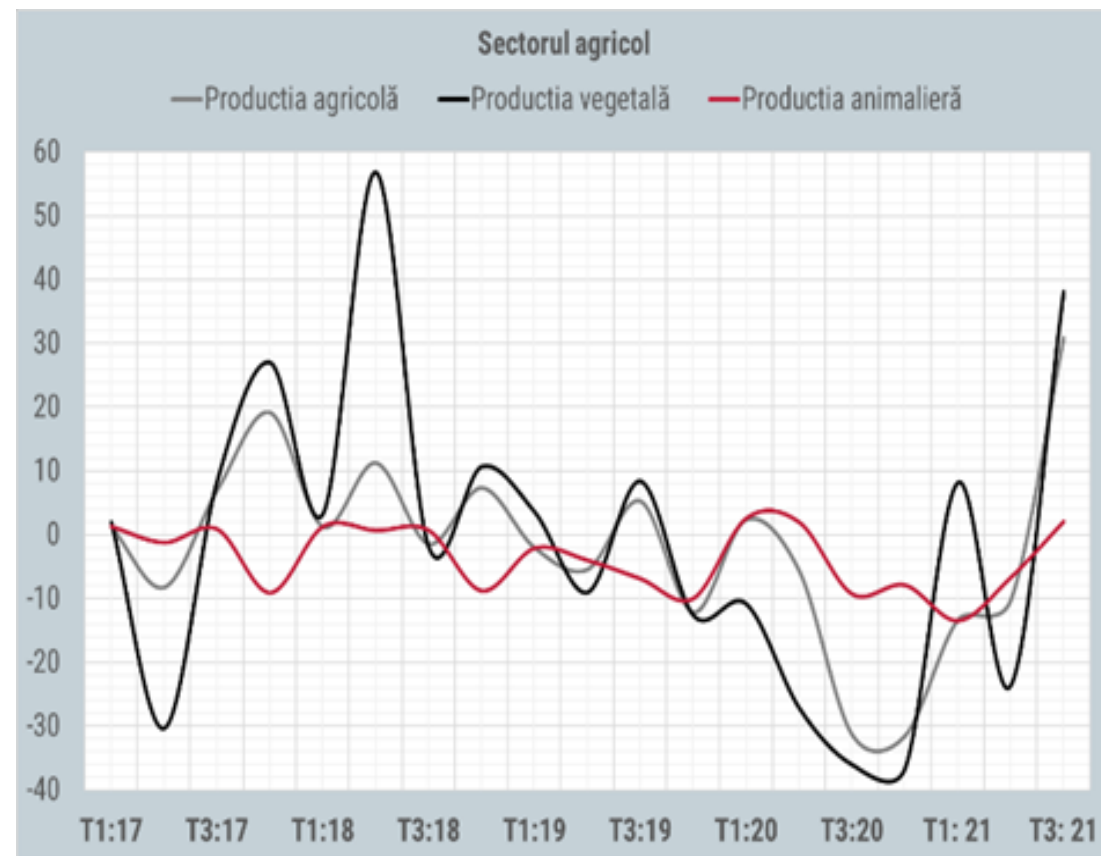

An agricol atipic cu creștere simultană a producției, cât și al prețurilor

Evoluția sectorului agricol, creștere f-a-p, %

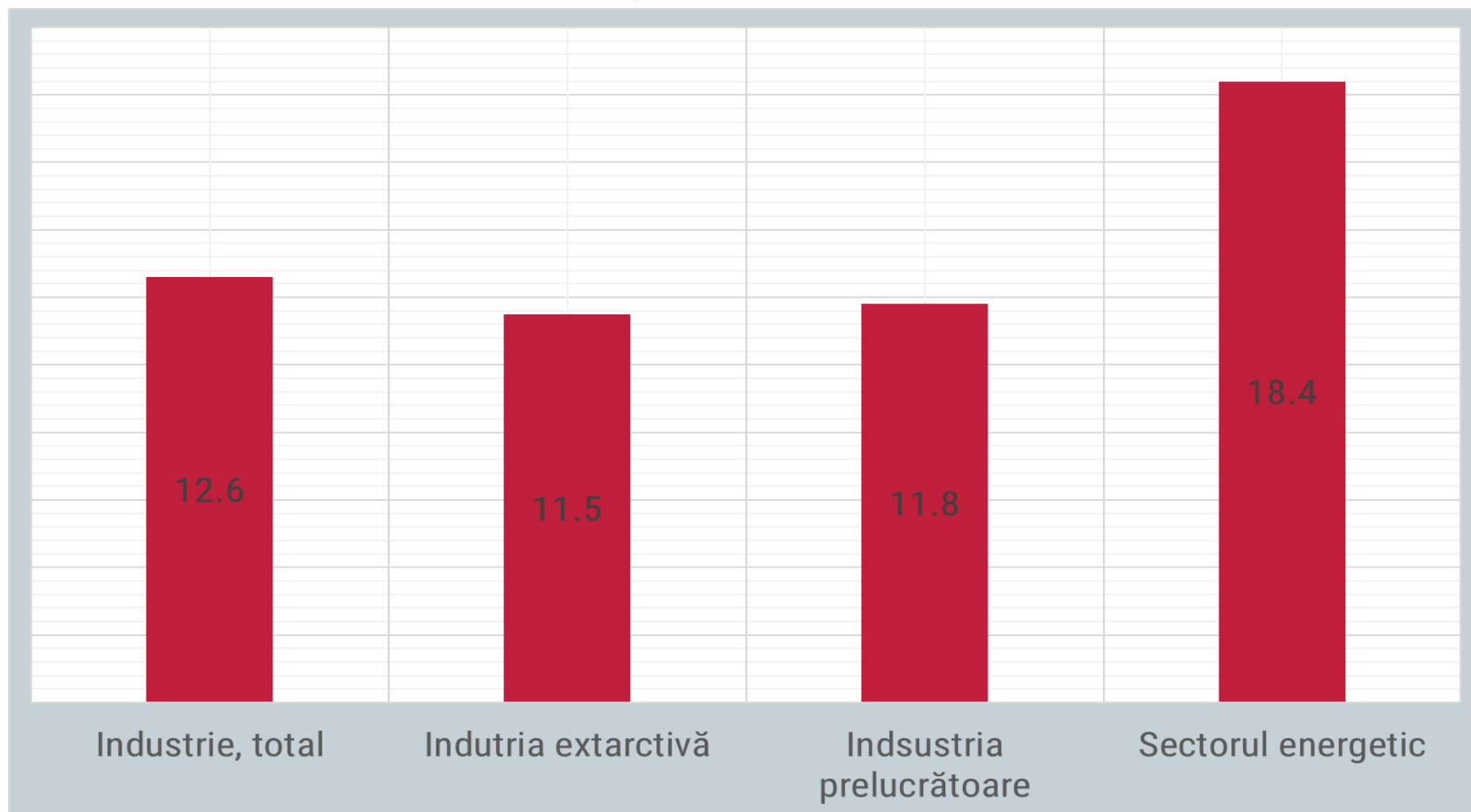
*2021 – ianuarie-septembrie

Industria prelucrătoare a depășit, în ansamblul său, indicatorii de până la pandemie

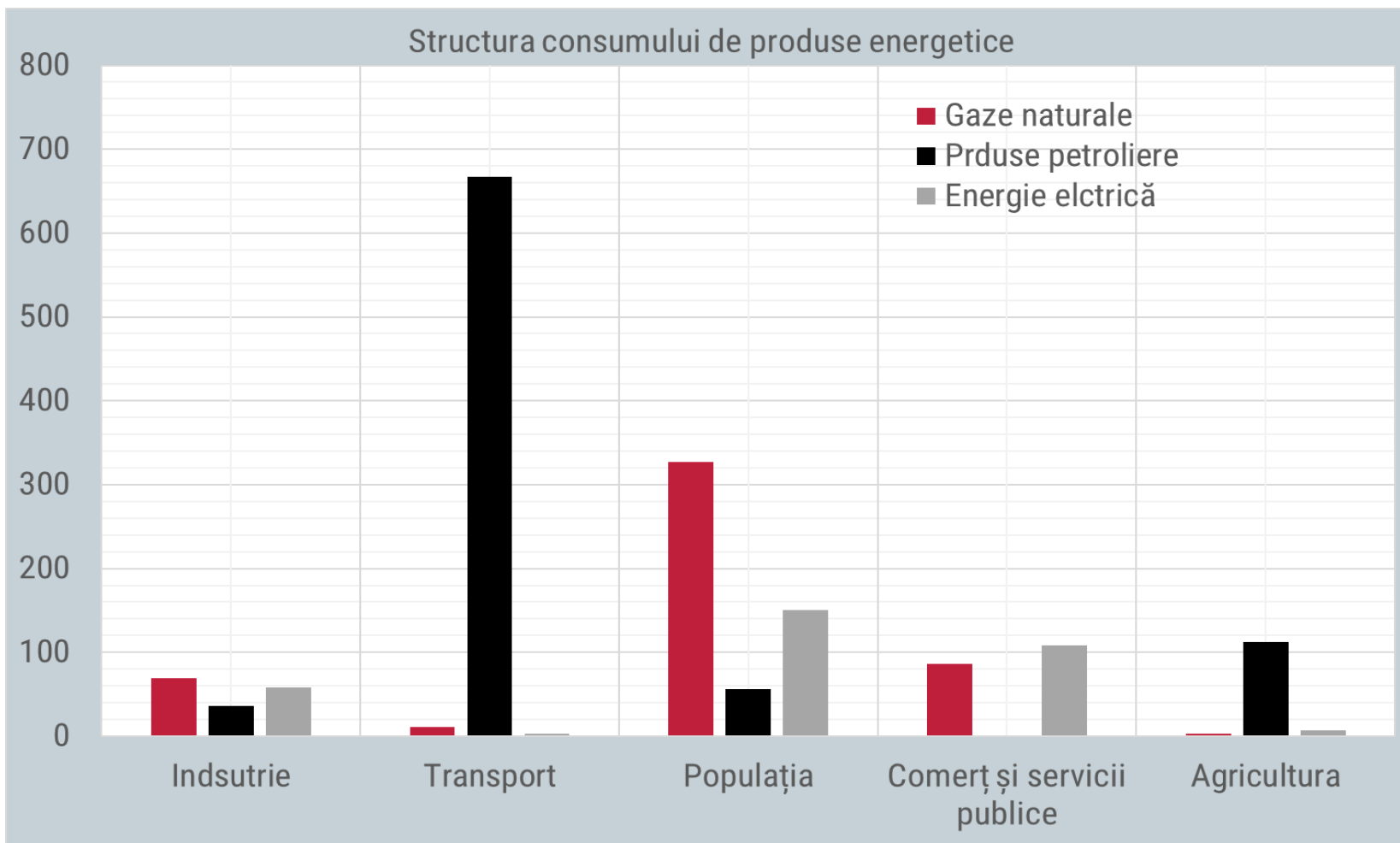
Dinamica producției industriale în ian-oct, creștere f-a-p, %

Criza gazelor are un impact de amploare asupra gospodăriilor populației și bugetului public și un impact direct limitat asupra firmelor

Structura consumului final de produse energetice în anul 2020, mii tone echivalent petrol

Consumul amânat din perioadele de carantină și veniturile mai mari sunt reflectate din plin în creșterile din retail și serviciile prestate populației din anul 2021

Retail-ul tot mai formalizat

- Vânzări Retail ian-oct: +15,1%
- În special - carburanți, bunuri de larg consum și produse casnice.

•Recuperarea sectorului serviciilor

- Serviciile prestate populației în 10 luni 2021: +74,6% f-a-p,
- Serviciile prestate întreprinderilor +28,5% f-a-p;

•IT-ul și construcțiile – tot mai sus

- Construcțiile în creștere al 5-lea an consecutiv: +7,6% în 9 luni.
- IT-ul a continuat trendul ascendent +33% exporturi în ian-sept.

Proгноze

Investițiile pe trend pozitiv

- Creștere prognozată de 10% în 2022

Contribuțiile la avansul economic din 2022

- **Agricultură:** VAB de la +17% în 2021 la +2,4% în 2022
- **Industrie:** VAB de la +8,4% la +3,3 în 2022 – recuperare în Automotive
- **Construcții:** VAB de la +5,2% la +4,7% în 2022 – imbold infrastructură
- **Comerțul:** VAB de la +10% la +3,1% în 2022, **Transporturile:** +3,3% la +3,3% în 2022 – cele mai importante contribuții

Riscurile

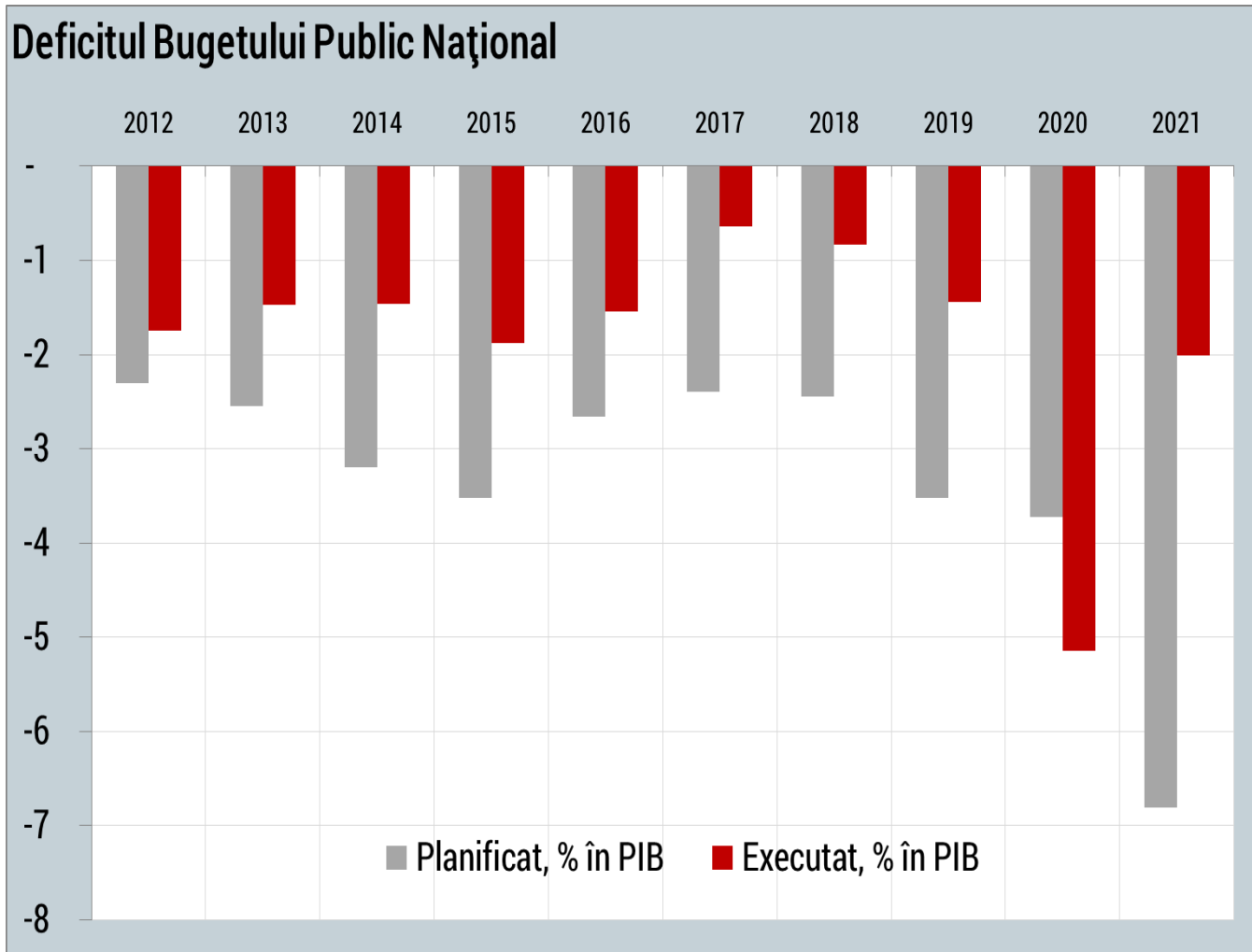
- Pandemia
- Lanțurile de aprovizionare
- Energia și alimentele
- Tensiuni geopolitice
- Deciziile de politici

Finanțele publice

Bugetul Public Național în anul 2021

➤ Venituri

- Majorarea veniturilor cu 24%
- Executat vs. Planificat - 106%

➤ Cheltuieli

- Majorarea cheltuielilor cu 12%
- Executat vs. Planificat - 95%

➤ Deficit

- 2% din PIB față de 6,5% planificat inițial

➤ Datoria de stat

- În creștere cu 10 miliarde MDL (33,4% din PIB)

Proгноze

Politica bugetară

- Expansionistă – deficit aprobat de 15,3 mlrd. MDL sau 6% din PIB

Executarea cheltuielilor

- Executarea cheltuielilor pe anumite programe rămâne o provocare

Sustenabilitatea datoriei de stat

- Datoria de stat în PIB va crește până la 40%

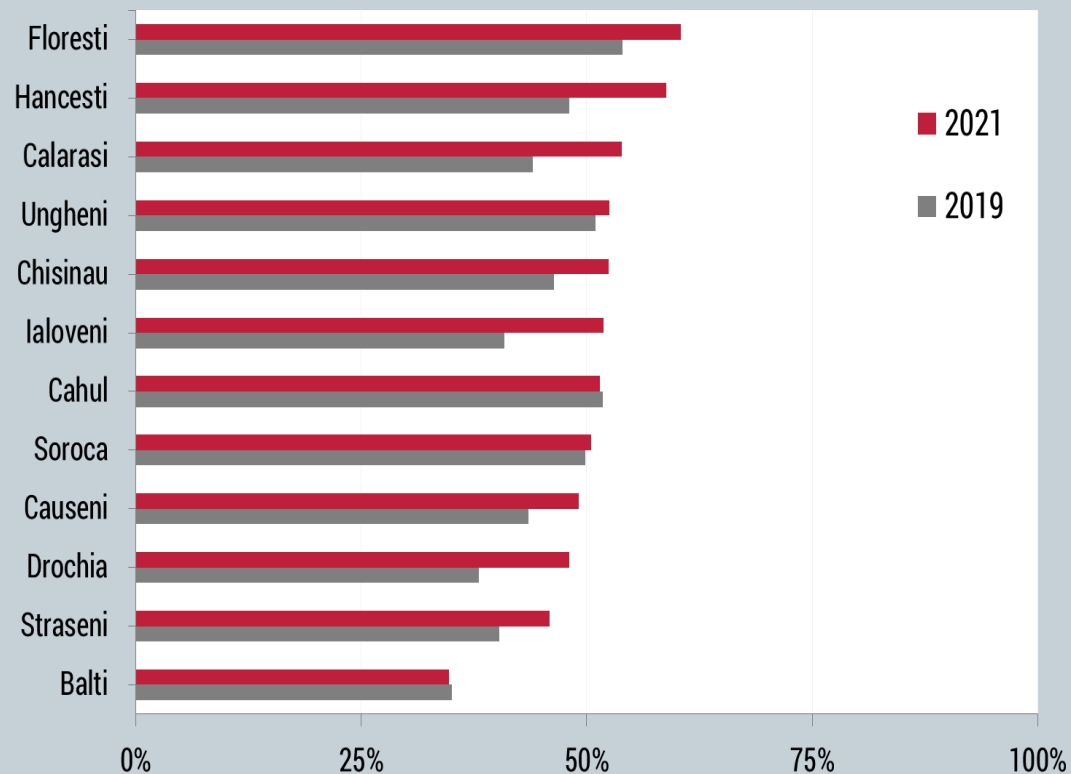
Noul Acord cu FMI

- Angajamente pe dimensiunea bunei guvernante în sectorul finanțelor publice

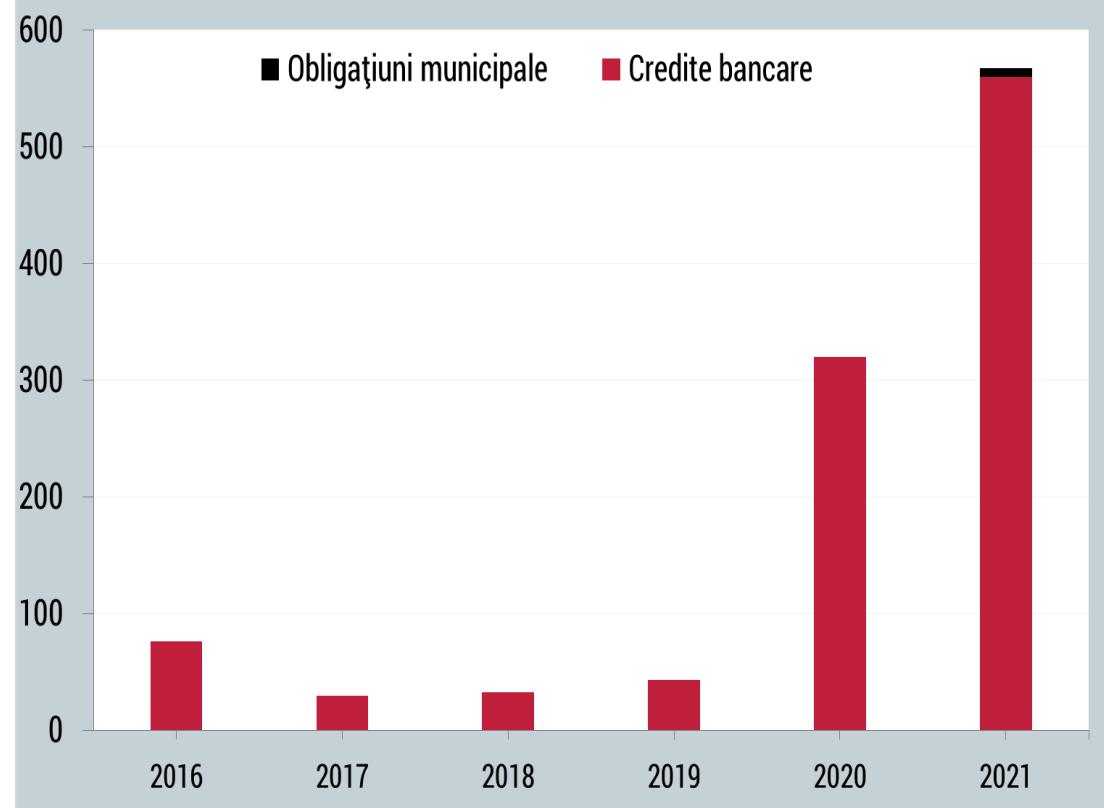

Autonomia financiară a autorităților publice locale

Veniturile totale fără transferurile cu destinație specială, %

Împrumuturile contractate de APL, mil. MDL

Nivel de autonomie financiară scăzut

- Bugetele APL rămân dependente de transferurile de la bugetul de stat (73%)

Venituri proprii ușor mai mari

- Urmare unor modificări legislative și mai puțin de pe urma dezvoltării economiei locale

Capacitate de îndatorare în creștere

- Permite lansarea unor proiecte locale din surse împrumutate

Reorganizare administrativ teritorială

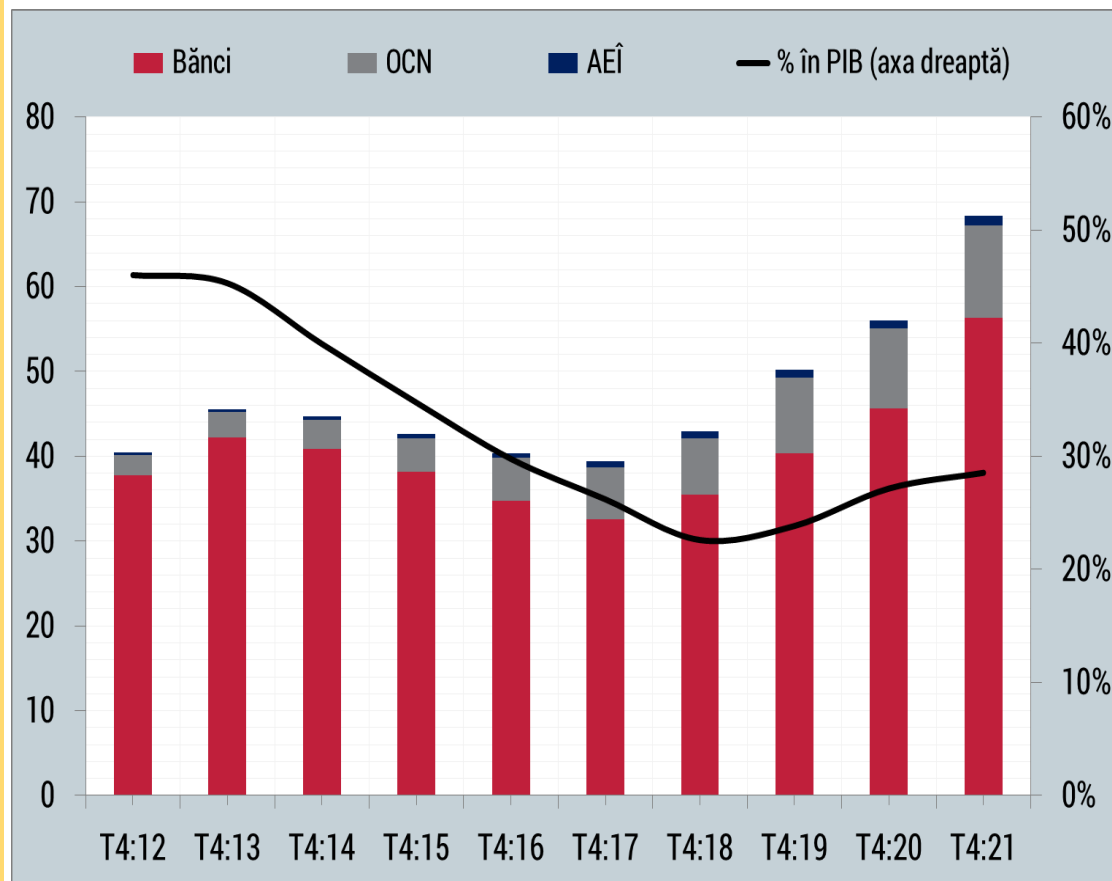
- Nu există încă un consens cu privire la formula optimă

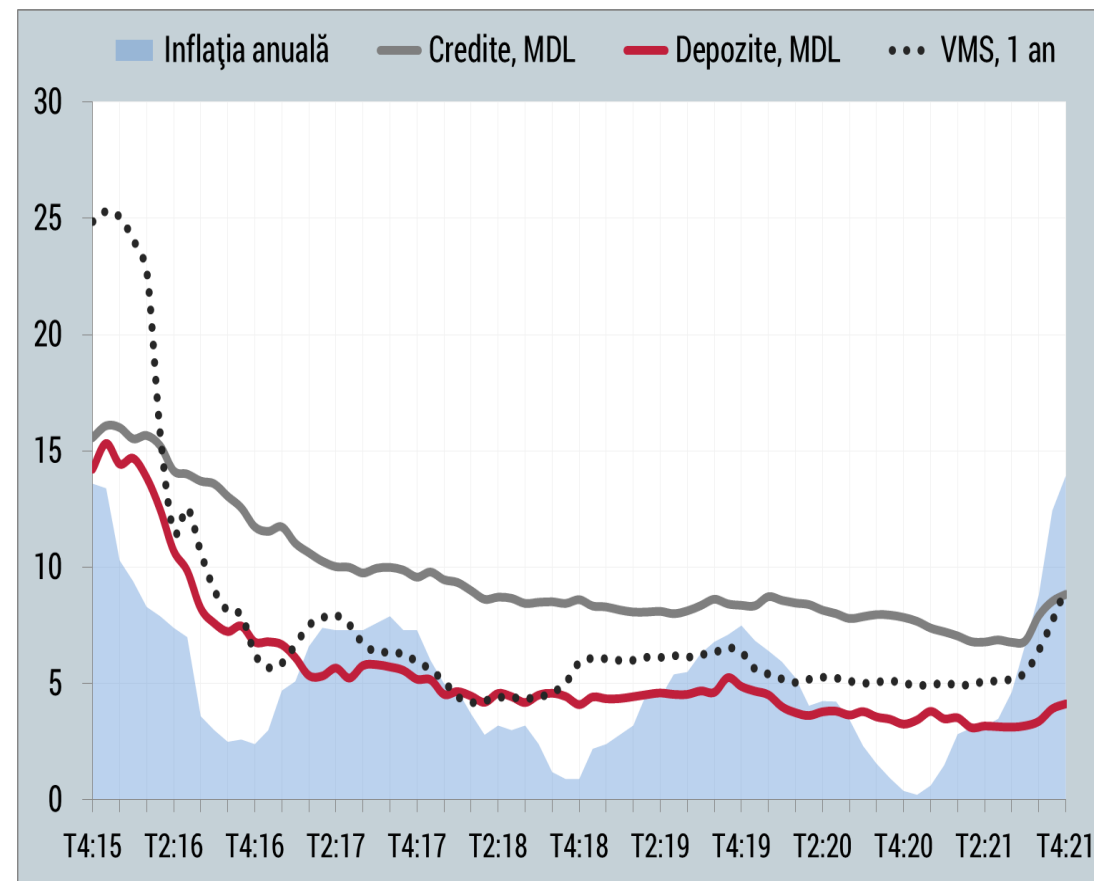
Instituțiile financiare

Activitatea de creditare a crescut pe toate segmentele

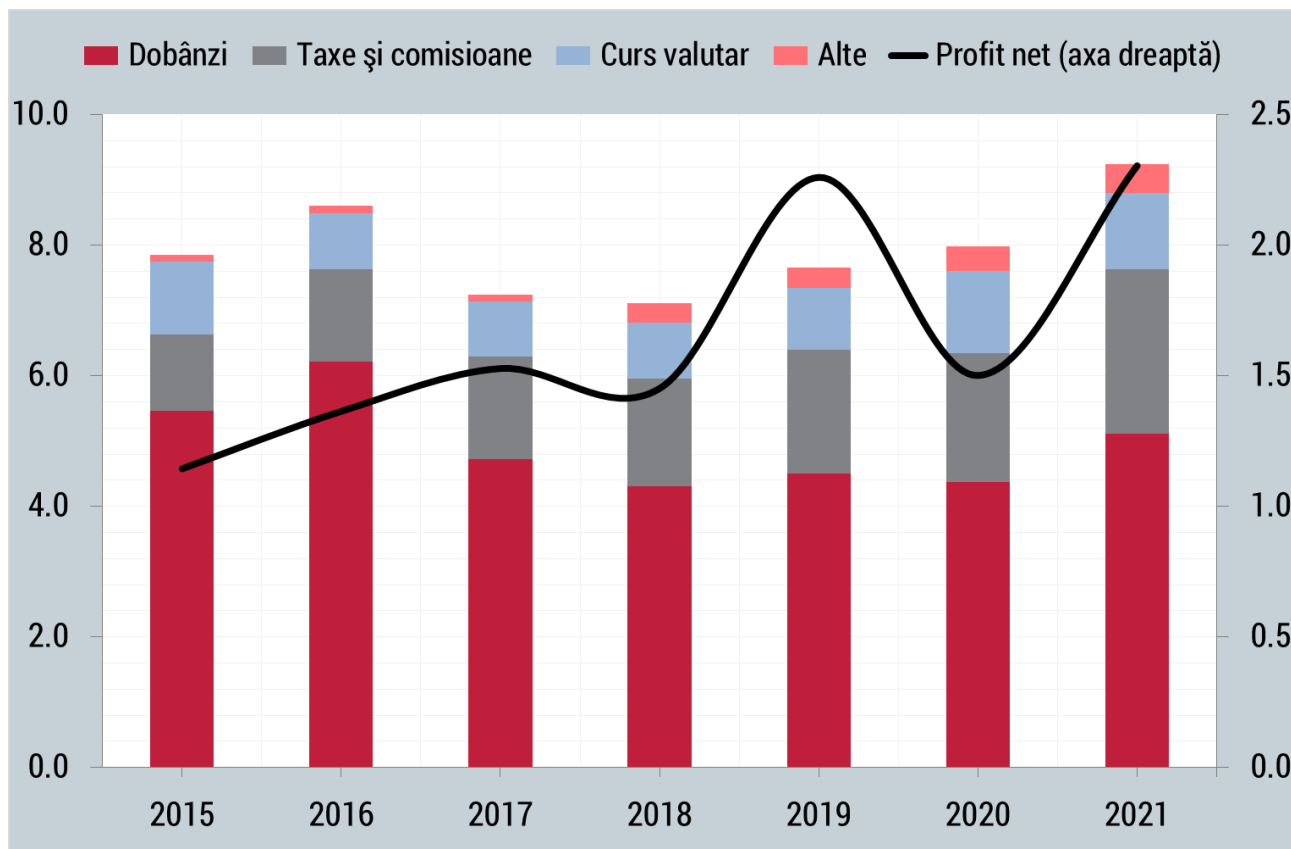

Ratele de dobândă sunt în creștere începând cu a doua jumătate a anului 2021

Băncile înregistrează profit record, peste valorile de până la pandemie

- Volum mai mare de credite
- Marja bancară mai mare
- Mai multe plăți fără numerar
- Investițiile în CBN au migrat către investiții în VMS

Proгноze

Intermedierea financiară va crește, inclusiv pentru firme

- Anticipăm o creștere a creditelor noi acordate de circa 20%.

Ratele de dobândă vor fi mai mari

- Debitorii vor fi nevoiți să gestioneze o creștere a ratelor lunare de plată

Gradul de îndatorare a populației se va extinde

- BNM trebuie să pună la dispoziție instrumente macro-prudențiale pentru a evita o supra-îndatorare

Noul Acord cu FMI vine cu angajamente clare

- Asigură continuarea reformele din sectorul financiar, inclusiv asigurări și OCN.

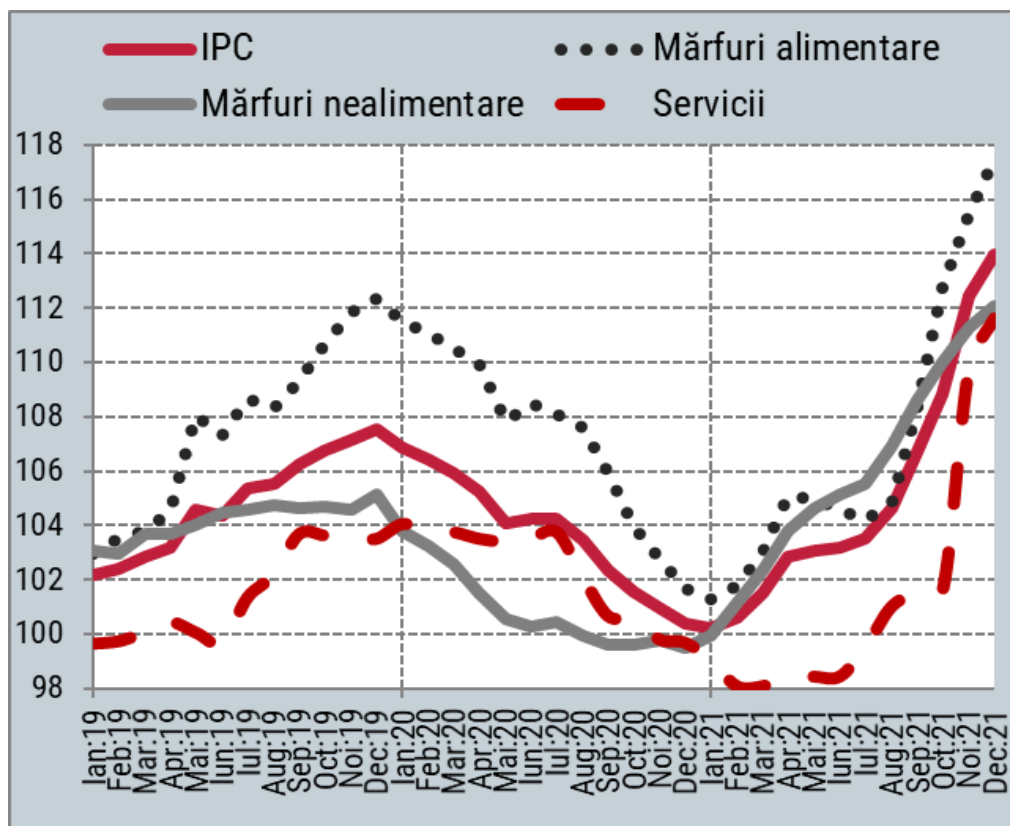

Prețuri și politică monetară

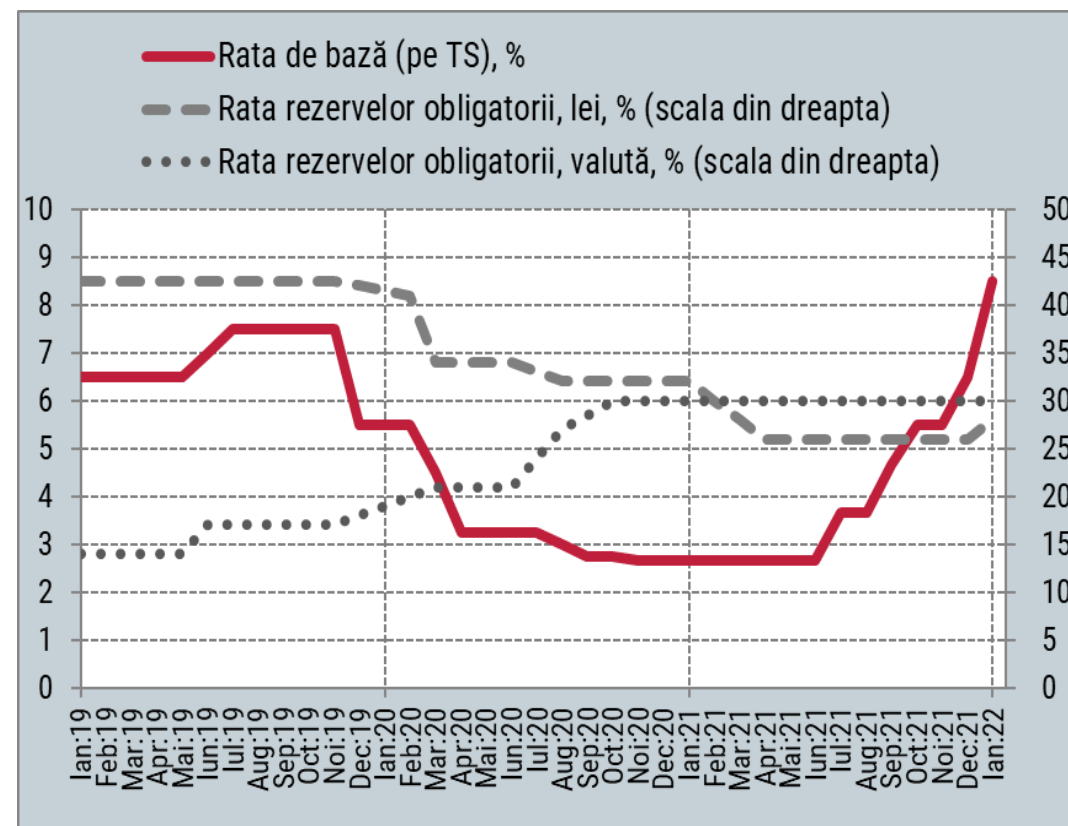
Accelerarea puternică a tendințelor inflaționiste

Evoluția indicilor prețurilor de consum, creștere f-a-p, %

Înăsprirea politicii monetare

Instrumentele de politică monetară aplicate de BNM

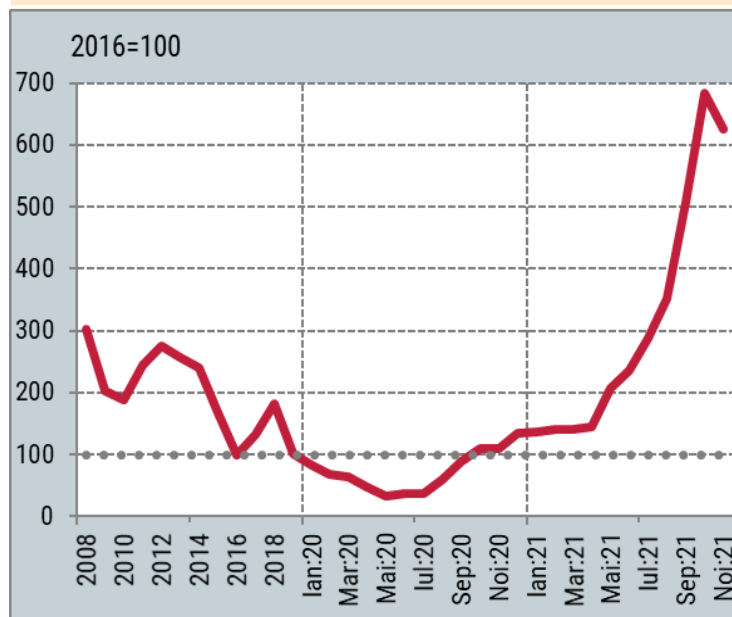

Cele 3 șocuri externe

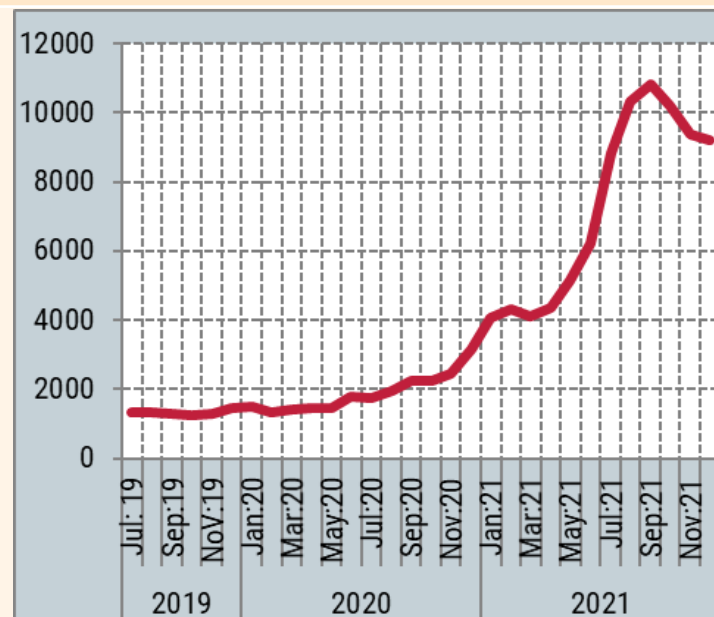
Criza gazelor

Indicii prețurilor la gaz natural în Europa
(Netherlands TTF Natural Gas Forward Day Ahead)

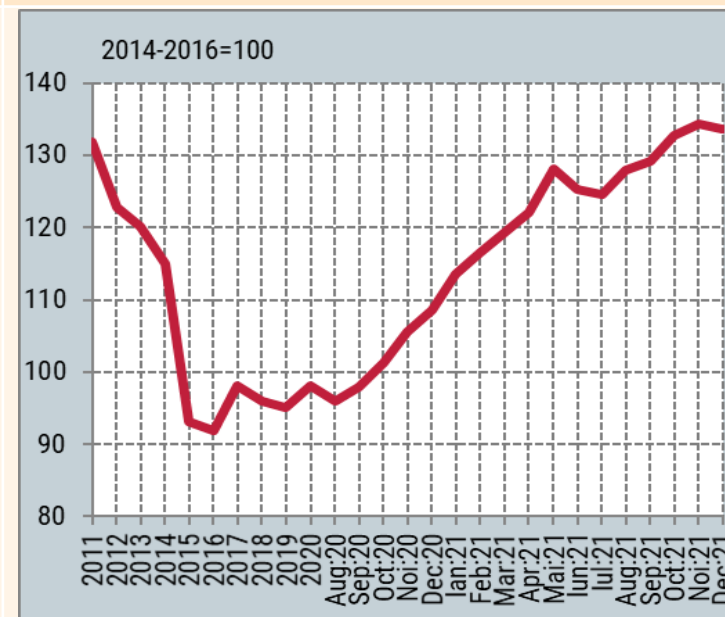
Perturbările logistice

Prețurile medii globale la transportul unui container de 40 ft, dolari SUA

Criza produselor alimentare

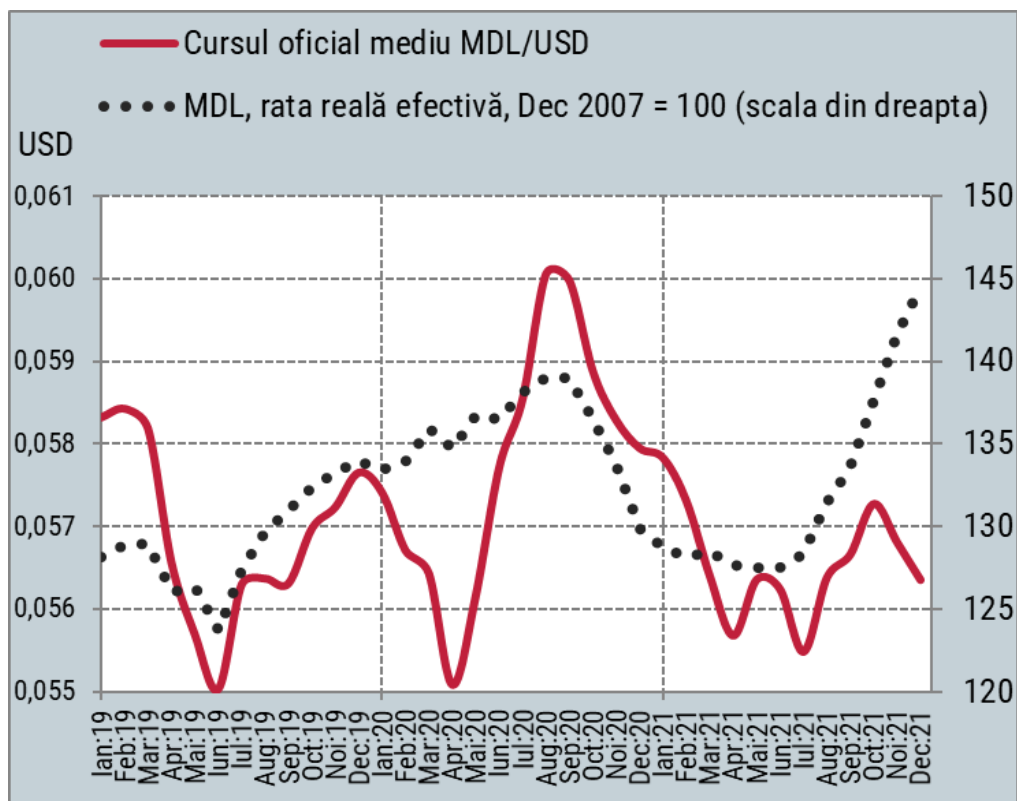
Indicii prețurilor mondiale la produsele alimentare

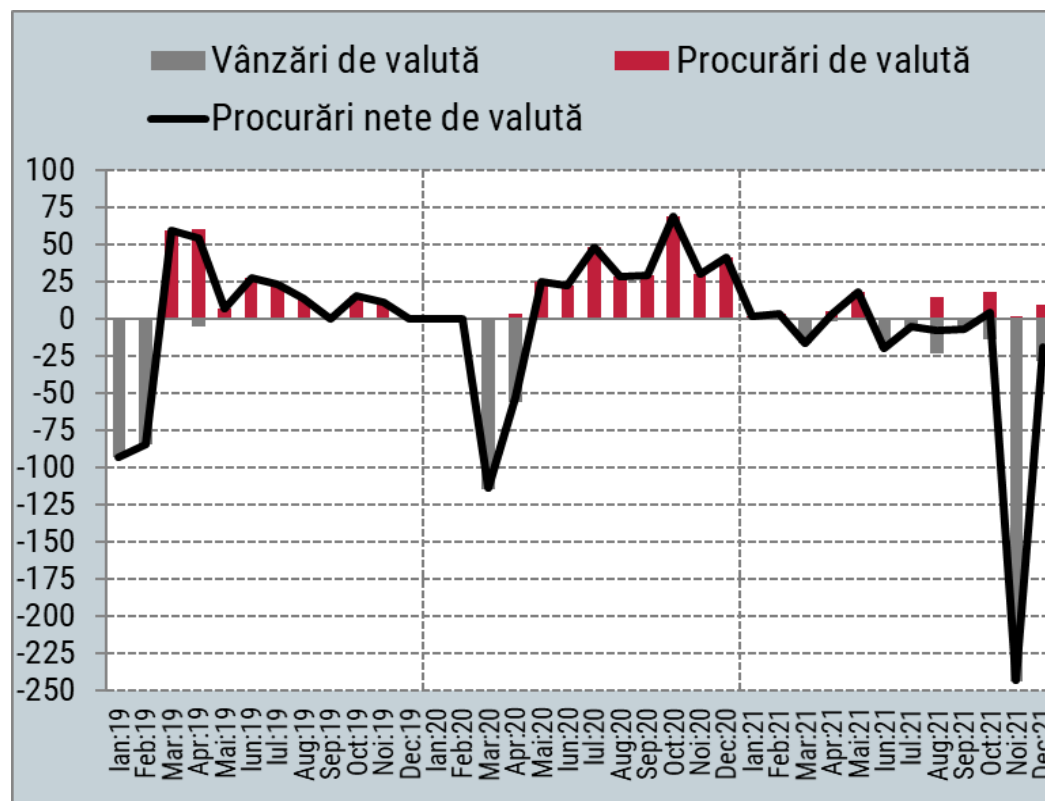

O evoluție neuniformă a pieței valutare, dar fără oscilații mari

Evoluția cursului de schimb

Activitatea BNM pe piața valutară, milioane USD

Proгноze

Proгноze

- În 2022 se vor păstra ritmurile de două semne de creștere a prețurilor de consum (11-17%), deși ele vor decelera spre sfârșitul anului;
- Politica monetară va rămâne restrictivă;
- Activele de rezervă rămân suficiente pentru cca 4 luni de import prognozat de bunuri și servicii, cca 150% din datoria externă pe termen scurt, cca 85% din masa monetară (M2).

Riscuri

- Stagflația: persistența inflației accelerate pe fundalul creșterii economice slabe;
- Reducerea cererii de consum;
- Exacerbarea inegalităților și turbulențe sociale.

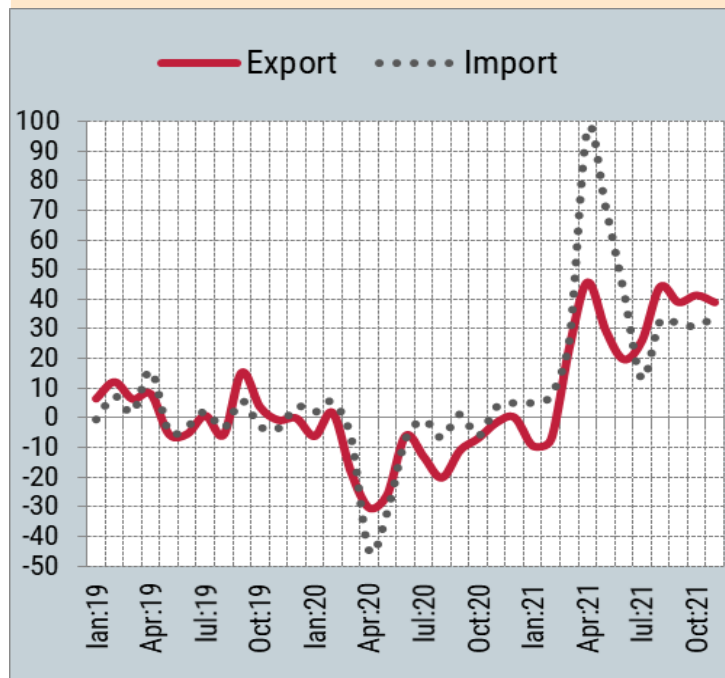
Sectorul extern

Creșterea puternică a exportului de bunuri și servicii și a remiterilor

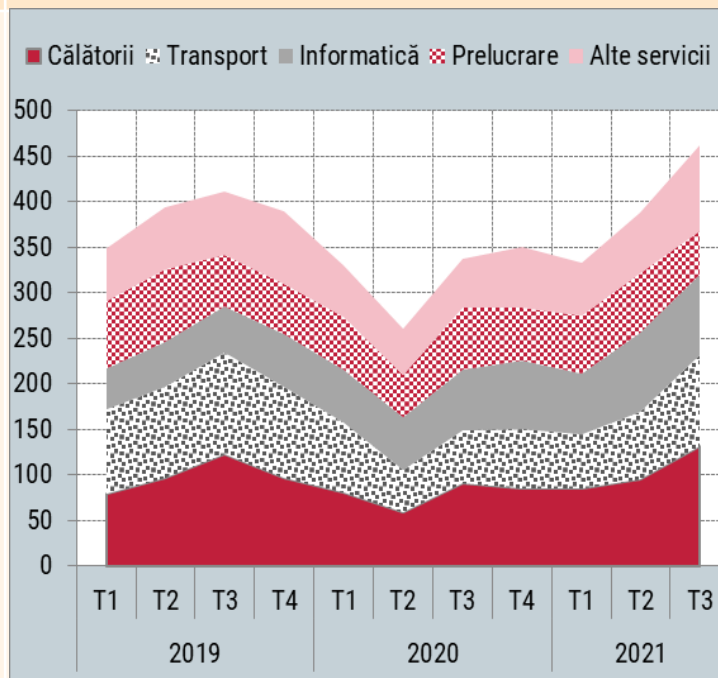
Bunuri

Comerțul exterior al Republicii Moldova cu bunuri, modificare f-a-p, %

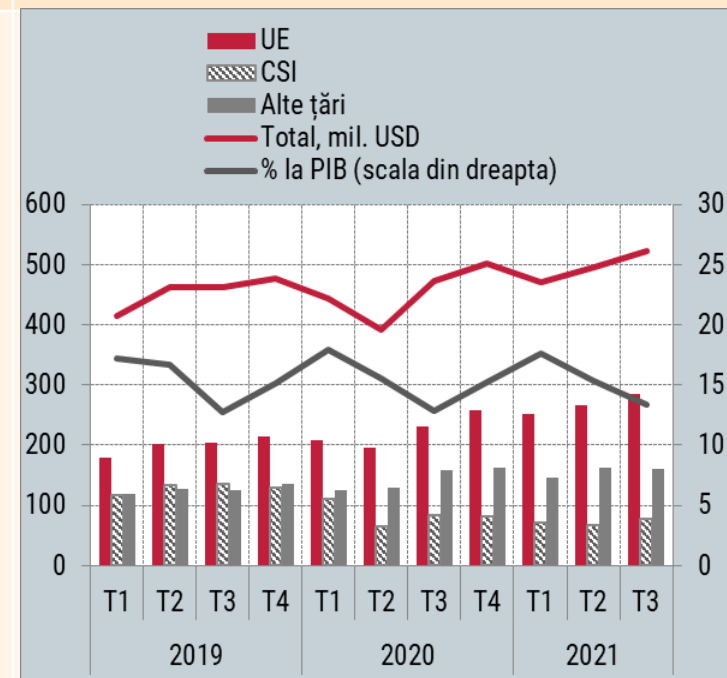
Servicii

Evoluția exportului de servicii, mil. USD

Remiteri

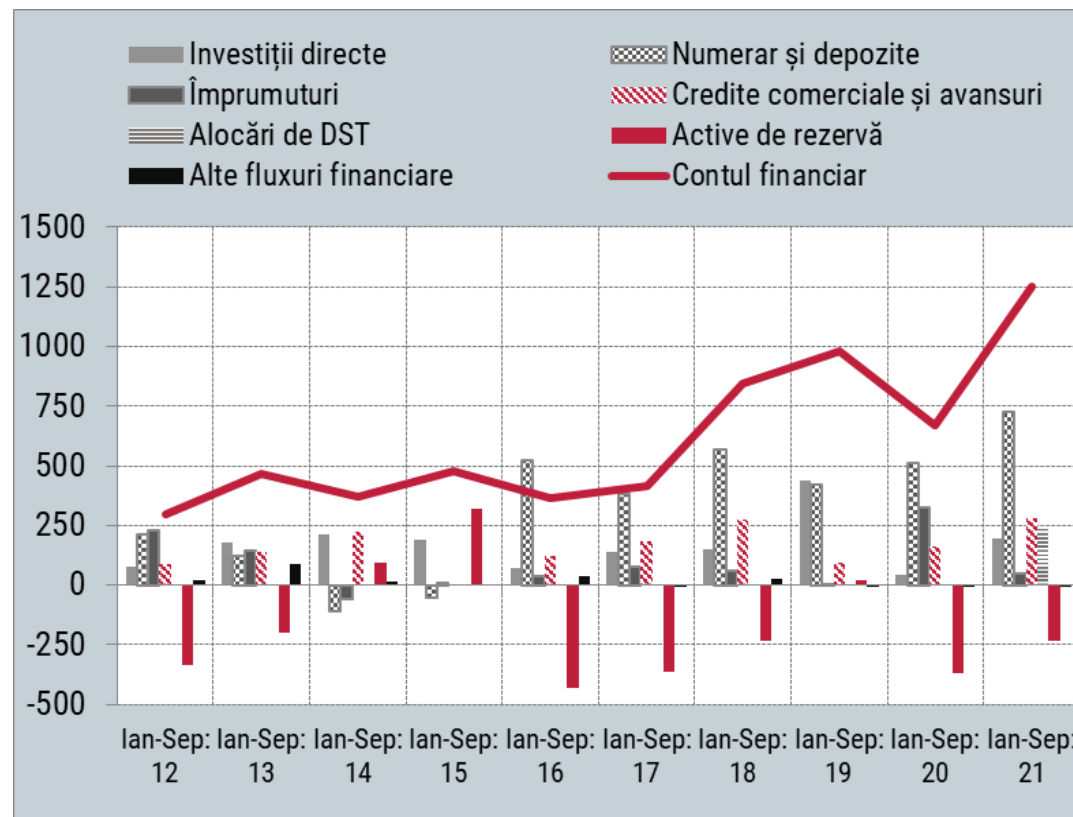
Evoluția remiterilor personale, credit, mil. USD

**...finanțat preponderent din activele
sub formă de numerar și depozite în
valută străină ale populației.**

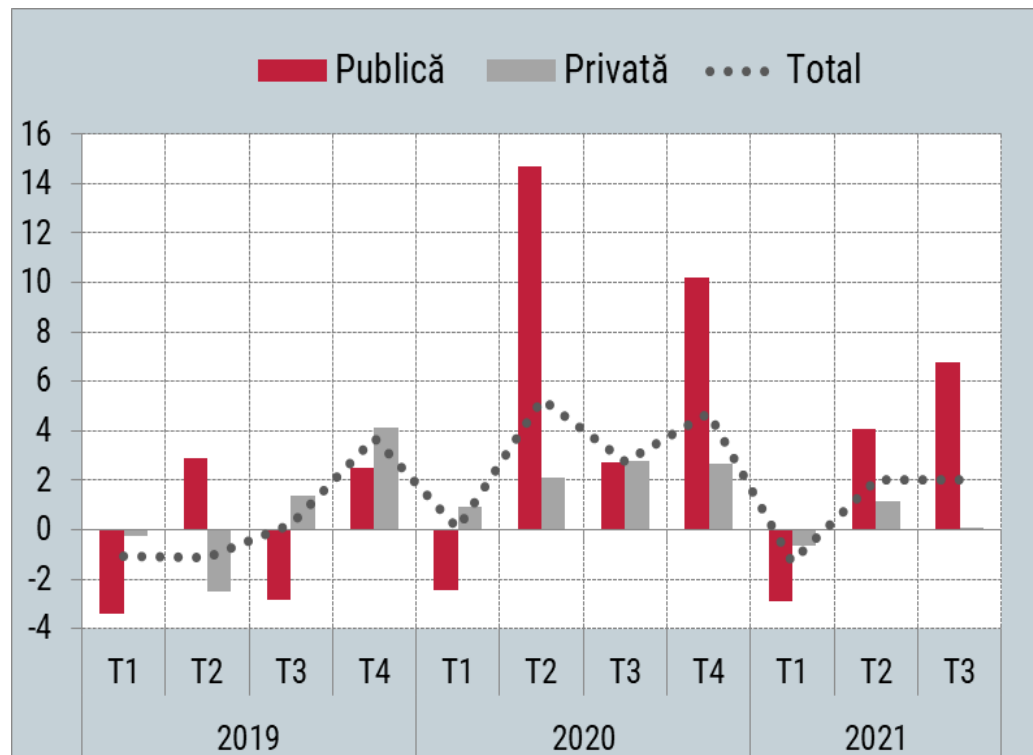
**Evoluția contului financiar în primele 9 luni ale anului,
intrări (+) și ieșiri (-) nete de capital, mil. USD**

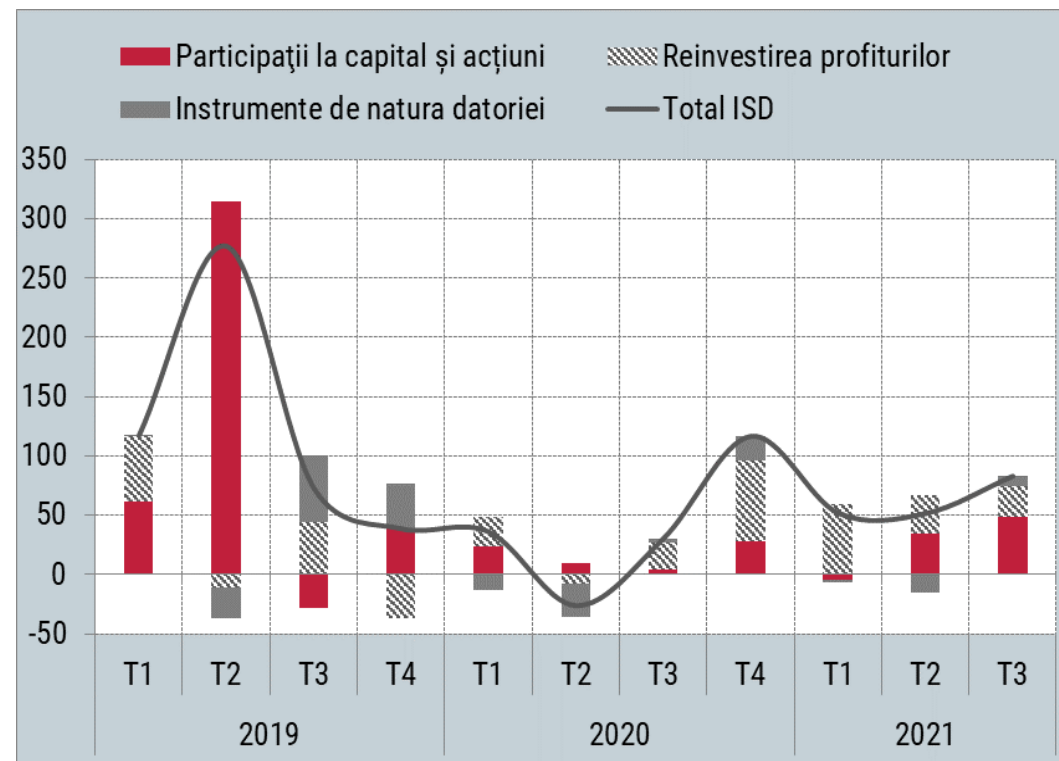
Datoria externă publică a crescut, cea privată practic nu s-a schimbat.

Modificarea datoriei externe față de trimestrul precedent, %

Investițiile străine directe au crescut în special din reinvestirea profiturilor.

Evoluția pasivelor sub formă de investiții directe, fluxuri nete, mil. USD

Proгноze

Proгноze

- Deficitul contului curent estimat pentru întregul an 2021 se va dubla și va constitui cca 14% relativ la PIB; 12% în 2022;
- Dinamica deficitului va fi în continuare determinată de deteriorarea balanței comerțului exterior cu bunuri;
- Anticipăm creșterea finanțării externe și a intrărilor de ISD.

Riscuri

- Vulnerabilitatea exporturilor agricole la condițiile climaterice;
- Creșterea în continuare a prețurilor la resursele energetice;
- Valuri noi de infectare cu COVID-19 și apariția noilor tulpini virale;
- Menținerea perturbărilor în logistica internațională și a costurilor înalte de transport.

Mesaje - cheie

Recorduri 2021

- Să nu ne îmbătăm cu apă rece

Pe termen lung

- Riscuri de încetinire a creșterii potențiale

Riscul stagflației

- Potențial destabilizare socială și politică

Demografia întreprinderilor

- Necesari suport la naștere, creștere și revenire

Criza prețurilor la energie

- Aduce noi subiecte pe agenda de politici

PIB decuplat de ocupare

- Amplifică impactul vulnerabilităților sistemice

Ținta deficitului 2022

- Riscurile privesc în jos

Coordonarea politicilor

- Reconcilierea evaluărilor, obiectivelor și instrumentelor

Dezechilibre externe exacerbate

- Politici supply-side

Datoria de stat în plin avânt

- Eliminarea surselor de risipă

Descentralizarea financiară

- De la declarată la efectivă